

Barn- och skolnämnden

Handläggare: Peter Ceder
Titel: Verksamhetschef elevhälsan
E-post: Peter.ceder@norrtalje.se

Till: barn- och skolnämndens arbetsutskott

Yttrande över granskning av samverkan i arbetet med barn och ungdomar som riskerar att fara illa

Förslag till beslut

Barn- och skolnämnden antar barn- och utbildningskontorets yttrande daterat den 2020-09-16 som sitt eget, och överlämnar det till kommunrevisorerna.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Norrtälje kommun granskat kommunens samverkan i arbetet med barn och ungdomar som riskerar att fara illa. Resultatet av granskningen redovisas i revisionsrapport daterad den 10 juni 2020.

Granskningen har genomförts genom genomgång av rutiner och riktlinjer som för samverkan på övergripande nivå och på individnivå. Protokollgranskning har gjorts av nämndernas sammanträden 2019 fram till granskningens genomförande. Därtill har intervjuer genomförts med ansvariga och representanter i skolan, socialtjänsten och TiNK. Totalt har sex intervjuer gjorts varav två var gruppintervjuer.

Den övergripande revisionsfrågan är om kommunens barn- och skolnämnd samt socialnämnd säkerställer en ändamålsenlig samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa.

Ärendet

Beskrivning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Norrtälje kommun granskat kommunens samverkan i arbetet med barn och ungdomar som riskerar att fara illa. Revisorerna har i sin granskning valt att endast granska barn- och skolnämnden samt socialnämnden. BUS-överenskommelsen omfattar även utbildningsnämnden och kommunalförbundet för sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON), vilka saknas i den här granskningen. Resultatet av granskningen redovisas i revisionsrapport daterad den 10 juni 2020.

"Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till barn- och skolnämnden och socialnämnden:

- *Säkerställa att BUS-samverkan på högsta förvaltningsnivå och politisk nivå är aktiv och välfungerande.*
- *Säkerställa att BUS-överenskommelsen och övrig samverkan på området utvärderas.*
- *Säkerställa att ansvarsfördelningen gällande uppföljning, analys och insatser för barn och unga som riskerar att fara illa tydliggörs, vilket bland annat innebär att TiNK:s roll i relation till övriga aktörer inom BUS specificeras.*
- *Säkerställa att det sker en gemensam analys avseende behov av tidiga insatser och att det utifrån denna vidtas åtgärder.¹*

¹ Granskning av samverkan i arbetet med barn och ungdomar som riskerar att fara illa, s3

Lagkrav

Skollagen och Socialtjänstlagen.

Koppling till gällande styrdokument

BUS, Barn och unga i samverkan är en överenskommelse mellan Stockholms region och StorSTHLM.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Ej tillämpligt

Samberedning

Ärendet har beretts på barn- och utbildningskontoret.

Förvaltningens analys och slutsatser

För att besvara revisionsfrågan har fyra revisionsfrågor/kontrollmål formulerats. Dessa anges nedan tillsammans med revisorernas sammanfattande bedömning och rekommendationer, samt barn- och utbildningskontorets yttrande.

Revisionsfråga 1

Finns det tillräckliga strukturer och riktlinjer för samverkan på övergripande nivå mellan aktörer inom kommunen?

Revisorernas sammanfattade bedömning

”Delvis. Vi konstaterar att det finns en formaliserad samverkan kring barn och ungdomar som riskerar att fara illa i form av BUS-överenskommelsen och att den i flera delar är aktiv och upplevs välfungerande. Vi konstaterar dock att BUS-samverkan, eller annan samverkan inom området, på högsta förvaltningsnivå och politisk nivå inte är aktiv.

Vi konstaterar att TiNK har en övergripande samordningsfunktion i kommunens trygghetsarbete och att det finns forum där flera aktörer inom kommunen möts och kan diskutera frågor rörande barn och ungdomar som riskerar att fara illa, bland annat inom ramen för områdesgrupperna. Vi bedömer dock att ansvaret för samverkan på övergripande nivå gällande barn och ungdomar som riskerar att fara illa inte är helt tydliggjort. TiNK finns representerad i BUS styrgrupp men dess roll gentemot skola och socialtjänst är i övrigt inte formaliserad och berörda inom skola och socialtjänst upplever inte ansvarsfördelningen för samverkan mellan aktörer på en övergripande nivå som tydlig.”²

Yttrande

Barn- och utbildningskontoret delar till viss del revisorernas synpunkter.

Synpunkten att BUS-samverkan, eller annan samverkan inom området, på högsta förvaltningsnivå och politisk nivå inte är aktiv delas inte.

Konstaterandet kan ifrågasättas eftersom man inom ramen för granskningen varken tillfrågat någon i presidiet i socialnämnden, presidiet i barn- och skolnämnden eller förvaltningsdirektörerna. Socialnämndens ordförande och barn- och skolnämndens ordförande har träffats minst två gånger under året specifikt om samverkan inom området.

Förvaltningsdirektören har regelbunden dialog med representant i BUS styrgrupp kopplat till de ärenden som hanteras. Samverkansfrågor har hanterats mellan förvaltningsdirektörerna i barn- och utbildningskontoret och socialkontoret utifrån behov. Detta kan dock utvecklas genom att berörda förvaltningsdirektörer träffar även förbundsordförande för KSON mer regelbundet än tidigare. Det kommer nu ske med högre frekvens från hösten 2020.

² Granskning av samverkan i arbetet med barn och ungdomar som riskerar att fara illa, s2

Synpunkterna från revisorerna kopplade till TiNK delas. Samverkan mellan TiNK, Barn- och utbildningskontoret och Socialtjänsten sker i flera forum men ansvarsfördelningen bör förtydligas genom att även TiNKs uppdrag och mandat formaliseras.

Revisionsfråga 2

Finns det fastställda riktlinjer för hur samverkan ska ske på individnivå?

Revisorernas sammanfattade bedömning

”Ja Vi konstaterar att det finns funktioner, riktlinjer och rutiner för hur samverkan ska ske på individnivå i form av SIP-samordnare, SIP-möten, socialtjänstens mallar och i arbetet med elever med hög frånvaro. Den formaliserade samverkan på individnivå upplevs generellt som välfungerande. Vi noterar att rutiner för Mobila är under framtagande.

Vi noterar att det beskrivs ett behov av formaliserade och förtydligade riktlinjer för samverkan med aktörer utanför kommunen, fram för att kring ensamkommande, familjehemsplacerade och barn och ungdomar från annan kommun och barn och unga med psykiatriska diagnoser i behov av behandling.”

³

Yttrande

Barn- och utbildningskontoret delar revisorernas synpunkter. Utöver riktlinjer för samverkan utanför kommunen ser vi även ett behov av att komplettera möjligheterna i det psykiatriska stödet och utbudet från sjukvården. Stora kapacitetsbrister och brister i vilka tjänster som finns att tillgå påverkar resultaten av insatserna även om funktionerna och rutinerna för samverkan finns. Det gäller exempelvis tillgången till utredningar i BUP och behandlingsskola för barn och unga med psykiatriska diagnoser som behöver kombinera utbildning, behandling och i vissa fall boende. En kartläggning av behov av behandlingsskola har initierats i samverkan mellan socialkontoret, KSON och barn- och utbildningskontoret.

Revisionsfråga 3

Finns det analyser av behov av tidiga insatser riktade till barn som riskerar att fara illa? Har det utifrån gjorda analyser vidtagits åtgärder?

Revisorernas sammanfattade bedömning

”Nej Vi konstaterar att vi inte har kunnat ta del av några skriftliga analyser av behov av tidiga insatser riktade till barn som riskerar att fara illa. Vi bedömer att det inte är tydliggjort vem som ansvarar för att analyser kommer till stånd eller vem som ansvarar för att det saknas mer operativa tidiga insatser för de barn och ungdomar som ännu inte kommit i kontakt med socialtjänsten.

*Vi ser positivt på att hälsosamtalen inom skolorna ska börja följas upp och analyseras för att eventuella åtgärder ska kunna sättas in, samt att TiNK-enkäten genomförs och svaren analyseras.”*⁴

Yttrande

Barn- och utbildningskontoret delar till viss del revisorernas synpunkter. Gemensamma analyser tillsammans med övriga aktörer är bristfälliga. Inom barn- och utbildningskontoret har vi dock flera insatser som bidrar till att vi får allt mer data att analysera.

Genom det nya journal- och dokumentationssystemet Prorenata som infördes i elevhälsan med start vid årsskiftet skapas nya möjligheter att se resultat på aggregerad nivå. Det möjliggör för oss att få underlag att analysera för att se hur våra elever mår och inom vilka områden vi bör sätta in hälsosfrämjande och förebyggande insatser. Det krävs dock ett helt läsår för att kunna få en korrekt bild av vad eleverna tar upp och söker stöd för.

³ Granskning av samverkan i arbetet med barn och ungdomar som riskerar att fara illa, s2

⁴ Granskning av samverkan i arbetet med barn och ungdomar som riskerar att fara illa, s3

Genom att elevhälsan har tagit över bedömningen av verksamhetsstöd utöver skolpeng från årsskiftet i de kommunala skolorna skapas ytterligare möjligheter att se mönster i behov av stödinsatser. För fristående skolor kallas det tilläggsbelopp och hanteras redan sedan tidigare av elevhälsan.

Genom införandet av samfinansierade SIP-samordnare, organiserad i elevhälsan, kan vi bättre identifiera behov samt finna bättre och tidigare lösningar över förvaltningsgränserna för individer som är aktuella för forumet. Det har tidigare genomförts ett väldigt begränsat antal SIP-möten och skolan har inte kunnat initiera det.

Vi bedriver även flera utbildningsinsatser i elevhälsan för att kunna identifiera de barn och unga som far illa. Exempelvis har suicidprevention och utbildning i att skriva ut aktivitet på recept genomförts under sista året. Utbildningsinsatserna sker parallellt med insatser riktade mot eleverna som bland annat YAM och "Värsta bästa nätet". Alla insatser är initierade av att vi sett behov av det antingen baserat på nationella studier och eller underlag från det som framkommit i Norrtälje kommun i dialoger, enkäter och resultat.

Genom arbetet med en kommunövergripande plan för psykisk hälsa har vi som mål att finna och enas om verktyg över förvaltningsgränserna som vi kan använda.

Revisionsfråga 4

Följs resultatet av arbetet inom området upp?

Revisorernas sammanfattade bedömning

"Nej. Vi konstaterar utifrån protokollsgranskning att uppföljning av samverkan på övergripande nivå gällande barn och unga som riskerar att fara illa inte genomförts enligt BUS-överenskommelsens eller i övrigt.

Vi noterar att en uppföljning av ansvarsfördelningen inom samverkan för barn och unga som riskerar att fara illa är påkallad. Dels på grund av att vi för revisionsfråga 1 konstaterat att ansvarsfördelningen för samverkan mellan aktörer på en övergripande nivå upplevs som otydlig. Dels för att vi för revisionsfråga 3 konstaterat att det inte är tydliggjort vem som ansvarar för att analyser av behov av tidiga insatser kommer till stånd eller vem som ansvarar för att åtgärda att det saknas mer operativa tidiga insatser för de barn och ungdomar som ännu inte kommit i kontakt med socialtjänsten.

Vi noterar att socialnämnden tagit del av muntlig information från TiNK medan barn- och skolnämnden inte har gjort det."⁵

Yttrande

Barn- och utbildningskontoret delar till viss del revisorernas synpunkter. Inom barn- och utbildningskontoret utvärderas insatser och resultat. Centrala barn- och elevhälsan följer upp alla insatser från ESU-teamet tre månader efter insats baserat på beställning och uppdrag från rektorer. Utbildningsinsatser utvärderas enligt en mall före och efter insatsen. Ett exempel är utbildningen i suicidprevention som alla medarbetare inom centrala barn- och elevhälsan genomgått.

I de olika förvaltningarna och lagrummen använder vi oss dock av olika begrepp som ibland försvårar. Vi skulle tillsammans kunna bli mycket bättre på att delge varandra resultat, förklara och tillsammans analysera det vi ser. Det förutsätter att ansvarsfördelningen blir tydligare, vilket barn- och utbildningskontoret inte äger självständigt.

Slutsats

Sammanfattningsvis delar barn- och utbildningskontoret till viss del revisorernas synpunkter och ämnar fortsätta pågående och påbörjade insatser, som barn- och utbildningskontoret råder över, för att stärka samverkan mellan parterna i Norrtälje kommun. Ansvarsfördelningen bör förtydligas genom att även TiNKs uppdrag och mandat formaliseras.

⁵ Granskning av samverkan i arbetet med barn och ungdomar som riskerar att fara illa, s3

Det kan ifrågasättas varför revisionen inte valt att granska alla parter inom ramen för BUS-överenskommelsen, eftersom en sådan granskning hade kunnat ge en bättre helhetsbild. Det kan också ifrågasättas varför förvaltningschefer och politiska företrädare inte intervjuats i de förvaltningar som ändå omfattats av revisionen.

Tidplaner

Ärendet behandlas i barn- och skolnämndens arbetsutskott 2020-09-28 och vid barn- och skolnämndens sammanträde 2020-10-12

Jenny Nordström
Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningskontoret

Peter Ceder
Verksamhetschef Elevhälsan
Barn- och utbildningskontoret

Bilagor

Granskning av samverkan i arbetet med barn och ungdomar som riskerar att fara illa, 2020-07

Beslut skickas till

Kommunstyrelsen
Förtroendevalda revisorer inom Norrtälje kommun